LIPANAN
JOURNAL ARMÉNIEN
INDEPENDANT

ԼԻԲԱՆԱՆ

لبنان
جريدة ارمنية
حرة

ADMINISTRATION
Rue Maarad
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-RÉDACTEUR
J. ADJEMIAN

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

ՉԸՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԶԵՌԱԳԻՐՆԵՐ, ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒՐ

ԳԻՆԸ
ՍԻՐԻԱ— Տրկ. 350 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ— Տրկ. 100 Ժրանք

Ը. ՏԱՐԻ Թիւ — 719 (27) | ՇԱԲԱԹ 9 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1933 | ՀԱՏԸ 2,5 Ս. Դ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԵՐԵԼՔ

[ՆԱԽԱՔԱՅԼ]

Ինչպէս իւրաքանչիւր տճնաց, նոյնպէս ալ իւրաքանչիւր երկրի վարիչներ իրենց երկրին շահը մտածելու ճարկադրաբերին տակ են: Բայց տնտեսուած շահերը ցոյց տուողներ պէտք են, եւ այդ ցոյց տուողի դերը մամուլին կ'ինկնայ:

Շահերը կը կառուցուին Խ՝ ԱՅՈՂԱԿԱՆ սկզբունքներու ճիման վրայ:

Այս պարզ իրողութեան առջեւ, ճարկ կ'զգաք կարճ խորհրդածութիւն մ'ընել մեր բնակած երկրի—Լիբանանի տնտեսական եւ ելեւմտական կացութեան մասին, որ սակայն շատերու ուշադրութենէն վրիպած ըլլալ կը թուի:

Երկրի մը ճարտարութեան չափանիշը, իր հողային կամ սահմանային տարածութենէն դատել սխալ է: Մեր գիտենք բազմաթիւ փոքր պետութիւններ, որոնք տարածութեամբ նուազ արժէք կը ներկայացնեն, սակայն, տնտեսապէս բարգաւած վիճակ ունին եւ շատ մը մեծ պետութեանց նախանձը շարժած են:

Լիբանանն ալ, յիշեալ փոքր պետութեանց շարքին, տնտեսապէս բարգաւաճ դառնալու համար, օժտուած է շատ մը առաւելութիւններով, եթէ սակայն երկրին ղեկավար տարրը, երկիրը վարող ձեռքերը, գիտնան եւ կարենան օգտագործել այդ առաւելութիւնները եւ օգտուիլ անկէ:

Այս երկրին մէջ դրամը չէ՛ որ կը պակսի իշխանութեան մօտ, այլ, դրամը գործածելու կերպ գիտցողներ հազուագիւտ են, եւ շարունակ ենթակայ են օտար ընկերութեանց շահագործումին:

Մամուլին եկամուտներէն գոյացած գումարները կը կազմեն պետութեան գլխաւոր հասոյթը—չ'նշելով տարբեր զանազան հասոյթի աղբիւրները—, եւ սակայն ո՞ւր եւ ի՞նչ նպատակի համար կ'սպառին այդ գումարները, որոնցմով երկրի բարգաւաճումը պիտի ապահովուր բնա անաբար: Չենք գիտեր:

Գիտենք մը այս թէ անկէ դուրս, Լիբանանցին անհատապէս ալ ուզածս չ'ըլլար սակայն՝ անհանդուրժելի տնտեսական խայտառակ վիճակ մը պատկերացնէ: Ի՞նչու:

Անդադրիպ կուսակցական հարց մը, որ իւրաքանչիւր Լիբանանցի խաղաղասէր խորհրդածութեան նիւթը՝ գառնալու է:

Եւրոպի մը յեղափոխութիւնը՝ ֆաշիստական կարգին, տնտեսագէտ-ելեւմտագէտներէ կազմուելու է, որպէսզի այդ երկիրը հետզհետէ ոտքի մէջ, տնտեսապէս նախանձելի դիրք գրաւէ: Այս տեսակէտով, բաւական խաբար, սենք առարկութիւն մը չենք կրնար ունենալ, երբ մեր երկրին ղեկը յանձնուած կը տեսնենք արժանաւոր անձնաւորութեանց ձեռքը: Ուրեմն ի՞նչ կուզենք: Պարզենք մեր միտքը:

Չեմ կրնար ժխտել թէ, վաճառականական կամ առեւտրական ազդարէզին ընդլայնումը կրնայ երկրին յառաջդիմութիւն ապահովել, եւ կամ արտադրական հողը ծաղկեցնելով, արտածման ելքը ծաւացնել եւ տեւականապէս հոսող հասոյթի աղբիւրներ ստեղծել: Ասիկա պարտադրական միջոց մըն է, որ ամէն երկիր այս միջոցներով ժահոգուելու պահանջներ ունի: Իսկանը, օտարներէն չ'շահագործուելու եւ օտար ազդեցութեան չ'ենթարկուելու պարագան է:

Լիբանանի տնտեսական վիճակի ճնշումը զբաղող իւրաքանչիւր սիրտ, իր ժայռին տեսողութիւնը կեդրոնացնելու է սոսկ վերոյիշեալ հարցին վրայ:

Հոս, այս երկրին մէջ հաստատուած են բազմաթիւ օտար ապահովագրական ընկերութիւններ, որոնք անդադար կ'որսան մեր դրամները, եւ որոնց տարեկան գումարները հսկայ բնուանցներ կը կազմեն, միջոցներ, այդ դրամներով, մեր պիտի կրնայինք հարստներ գործել մեր երկրի տնտեսական վիճակի բարգաւաճման տեսակէտով: Ուրեմն, ի՞նչու չ'ստեղծել այնպիսի դրութիւններ որոնք արգելք հանդիսանան այդ օտար ընկերութեանց գործունէութեան եւ Լիբանանցի խաղաղասէր դրամները օտարներուն չ'ծառայեն:

Օտար ապահովագրական ընկերութիւնները երբեք չեն ապահովեր մեր երկրին տնտեսական բարգաւաճումը: Մենք իրաւունք ունինք մեր անհատական շահուն հետ մտածել նաեւ մեր երկրին շահը, որ գժբախտաբար, գտնուող ազդեցութիւններ մեզ մոլորեցնել կը ճգնին և չեն ուզեր որ, ոչ մէկ՝ գոյ մ'իսկ ունենք:

ԹՈՒՐՔԸ ԵՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ցիրուցան երբ մարդ այս երկու բառերուն վրայ կ'նդ կ'առնէ և անաչառ ուսումնասիրութեամբ կը թափանցէ անոնց հոգեբանութեան ներքին ծալքերը— այն տեսն պժգեանք մը ելս կ'զգայ մարդ իր ամբողջ հոգւովը, զայրոյթ մը իր ամբողջ մարմնովը: Պժգեանք մը, որովհետեւ, ալէշեաց ցածութիւն մը, զրպարտութիւն եւ սուտութիւն մը, որուն չ'երթային և չ'երկրպագէին: Զայրոյթ մը՝ որովհետեւ խայտառակութեան այդ սրտերը քաղաքներուած իրենց ափ մը ապէտ կաթնաստու կովերու կոզմէն դեռ կը յանդգնին իրենց անհետացած գոյութիւնը ցոյց տալու և խարելու հասարակութիւնը. թէ իրենց շինականը են ոչ թէ քանդողներ, ժողովուրդի շահը մտածողներ, ոչ թէ զոյն գաւառանողներ և իրենց դրպանի համար սլացողներ:

Սակայն, իրողութիւնը այդպէս ցոյց չի տար, ան իր երկաթեայ ու անվիճելի փաստերով հաստատեց ու դեռ կը շարունակէ հաստատել որ դաշնակցութիւն կոչուած ճիւաղը, քսան երբորդ դարու մարդկութեան այդ մրուրը եղբեք տարբերութիւն չունի թուրքին: Այո, ոճրածին դաշնակցութիւնը և թուրքը, երկուքն ալ կանգնած են միեւնոյն մակարդակի վրայ, միեւնոյն գաղափարներով ոգեւոր ու քարշ տուած իրենց հոտած դիակին, դաշնակցութիւնը իրեն պարտականութիւն կ'տեսնէ քանդել այն ինչ որ օգտակար է Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ վերաշինութեան համար, ոչնչացուցանել այն միտքը այն ուղեղը որ կը սիրէ իր հարազատ Հայաստանը, ու ոչնչացնել այն ինչ որ հայութեան համար պաշտելի է: Մեր պատմութեան գարուրը ընթացքը ընդհանուր հայութիւնը համախմբուելու կը կանչէ վերաշինուած Հայաստանի շուրջ: Այս երկու սաղմունները, ամէն մէկը իր տեսակէտով իր միջոցներով. Դաշնակ սաղմունները հայութեան մէջ կը սողան անկաս, անյարկից մասունքներու գտաք կը պաշտպանեն, թուրքը և դաշնակցութիւնը՝ հայութեան և անյարգարութեան այս ամպարները զրպարտութեան, չարագործութեան այս ամբարները, թեւ թեւի տուած, գիւային համբոյրներ փոխանակելով, կ'ճգնին կ'սատակին, մրմիանց առաջ կերթան իրենց անբարտաւանութիւնները հրապարակով

Ներքեւ ոգեն՝ու տեղը մարերանելու յիմար ու խելագար զառանցանքէն մղուած, սակայն այդ երկու դժխայն ատրերը մի անգամ ընդ միշտ պէտք է համոզուին, պէտք է այդ երկու թուրք դանկերու մէջ գտնուի, հայութեան փառայեղ պատմութիւնը: Երբ չենք ուզեր փոխ վրէժի գիմել, վախի ազդեցութենէն չէ, այլ սպանութիւնը կը նկատենք վատերու գործ — Զարերու, Համիտներու գահերը սարսեցնող հայութիւնը կրնայ ընել այն, ինչ որ կընեն այսօր իրենք, մի գուցէ աւելի: Բայց այդ վատերը եթէ գեռ շարունակեն, ամէնամի անկեղծ հայու վրայ պարտք կը ծանրանայ ինքնապաշտպանութեան դիմել:

Թերեւս ամանք միամտօրէն հարցնեն թէ ինչո՞ւ դաշնակները յանձն կ'առնեն այսքան ատոր, այս քան աններելի յանցանքներ, մենք անոնց կը պատասխանենք թէ միեւնոյն բանն է եթէ մենք հարցնենք թէ ինչու թուրքը միշտ մարդկային անմեղ արեան մէջ կը գտնէ իր ծարաւին յագուրդը, ինչու միեւնոյն երկրի ժողովուրդը իրար դէմ գինելու, զիրար ջարդելու, անհաշտ պահելու գրութեան մէջ կ'գտնուին, ինչու նոյնիսկ եղբայր եղբօր դէմ լարուած պահելու համար և ոչ մէկ ինանք չէր խնայեր, անոր համար որ այդ երկպառակութեան ուերին իրականութիւնները զօրաւոր գրուականներ էին իր լպիրշ կեանքի գոյութեան քարշ տալ, նոյն պէս և Դաշնակցութիւն կոչուած խայտառակ խմբակը, ամէն ժամանակ, ամէն տեղ, առանց կանգ առնելու խորհելու, կեղծելու, սակայն միայն իր զզուելի գոյութիւնը քաշկռտելու համար, միշտ հրեշային արամաբանութեամբ թէ հասարակական շահերը պէտք է սարքազատել իրենց անձնական շահերուն: Ահա թէ ինչո՞ւ և ի՞նչ պատճառներով թելադրուած դաշնակցութիւն կոչուած խարբերներու խմբակը ՆԱԽԹԱՆ ձեռքին եղբայրասպանութեան կը մղէ իր խաւարամիտ հետեւորդները.

Ո՞վ սպաննեց Յարէթը, ո՞վ սպաննեց Տիրուանին, ո՞վ սպաննեց Ազատրեանը—, երեքն ալ մտաւորականներ, երեքն ալ դաշնակցութեան

(Շարունակութիւնը Բ. էջ Ա. սիւնակ)

Գեղեցիկ ճակատագիրը չէ՝ որ պիտի առաջնորդէ մեզ դէպի անհասկական բարգաւաճում: Ցաջողութեան գաղանիք մ'ալ չէ՝ որ կը պարզենք: Այլ, իրողութիւնն այն է թէ, Լիբանանցի քաղաքացիներու հարիւրին երեսուն տոկոսը, շատ մը օտար ընկերութեանց շահագործման ենթարկուած են, և ասիկա, երկրին համար վտանգ մըն է:

Մեր կեանքն ու հաստատութիւնները, արդէն ապահովուած են մեր երկրի իշխանութեան կողմէ, այլեւս կարիք չունինք օտար ապահովագրական ընկերութեանց դիմելու և պարտադիր ու անհրաժեշտ տուրքի ենթարկուելու:

Օտար ապահովագրական ընկերութիւնները, եթէ նոյնիսկ բարեխիղճ միտումներով կազմուածներ ու գործեն, գարձեալ մեզ համար շահագրգռական չի կրնար ըլլալ, երբ անոնք յոգուտ և ի շահ իրենց հիմնուած են, որով, մեր անհատական և հաւաքական ապագայ բարգաւաճումը կախեալ պիտի ըլլայ իրենց ԱՌԱՏԱՁԻՆՈՒԹԵՆԷՆ...:

Շրջապատուած ենք չեղոքներ բարեկամներէ, որ ոսկոյն մեր վերադարձը թշնամիներն են, և այս թշնամիներուն դէմ պէտք է բարոյական պատերազմ յայտարարել, եթէ արտաքոյ մեր երկրի անհասկական բարգաւաճումը տեսնել կը ցանկանք:

Ահաւասիկ կարեւոր խնայողութիւնը, որ ԻՆԱՑԵԼ ԿԸ ՆՇԱՆԱԿԷ ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԿԱՐՍՁՈՒՄԻՆ:

Այս մասին ուրիշ անգամ աւելի մանրամասնօրէն պիտի անդրադառնանք:

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՍ 1934Ի ՄԱՍԻՆ

23.—Կատարեալ համերաշխ գոր ծակցութիւն հայերու և արաբներու միջև:

24.—Հայկական հարիւրամեակը պիտի պայծառանալ Արեւելքի մէջ: Արեւմտեան հայութիւնը կը համբարձի...:

25.—Եռագոյնը՝ երեք կարգ, կարմիրը՝ Հնչակեաններու, կապոյտը՝ Ռամկավարներու, իսկ գեղինը՝ Դաշնակներու կը խլեն իրենց կուրծքին վրայ կը կարեն:

26.— Իրական յեղափոխականի ոգի՝ դաշնակցութեան մէջ:

27.—Ճշմարիտ հայրենասէրներու առաջութիւն գաղութահայութեան խաւէն ներս:

28.—Հայկական կարմիր բանակը կը գրաւէ Կարսն ու Ալէքսանդրապոլը:

29.— Հ. Մ. Ը. Մ.ը մարզական արշաւանք մը կը կազմակերպէ գեպի Խ. Հայաստան:

30.—Պէյրութի հայկական Քէնարանը (ճեմարանը ըսել պիտի ուզեն) Սուէ տիա կը փոխադրուի:

31.—Բարգէն Աթաթուրկից Սրբազանին՝ օգնական աթաթուրկ մը կը նշանակուի:

32.—Ամուսնալուծուած կիները գատաստանական խարհուրդներուն դէմ պայքար կը հնչակեն և իրենց արդարի!! իրաւունքները հետապնդող անխիղճ կ'ընարեն:

33.— «Կովռոչ» երգիծաթերթը Հայաստան կը հրաւիրուի, բայց համբաւ ծախք չունենալուն համար, մեկնումը 1935ին կը յետաձգէ:

34.— «Արև» և «Ցուսարեր» համերաշխ գործակցութեան դաշինք կը կնքեն 24 ժամուան պայմանաժամով:

35.— «Լիբանան» բոլորովին նոր տառերով կը հրատարակուի:

36.— Հ. Մ. Ը.ը Սուրիոյ տխրահանութեան կ'արժանանայ:

37.— «Վոսպուրական» նախանձը կը շարժէ «Ճակատամարտին»:

38.— «Արաքսի աղջիկները» կարեւոր խումբի մը դէմ յաղթութիւն կ'ապահովեն և ոսկի բաժակ կը շահին:

39.— «Անգրանիկ» կը մատնէ բոլոր խումբերը իր հովանին առակ առնել, բայց իր այս անգործադրելի ծրագրին մէջ կը ձախողի և մի քանի կարեւոր այժեր կը կորսնցնէ:

40.— «Մասիսին անգամները կը ծրագրեն սքաութական խումբ մը և ֆանֆարա մը կազմակերպել:

41.— «Ատանա» խումբը նորանոր յաջողութիւններ կ'ապահովէ:

42 — Ս. Նշան վարժարանի աշակերտները դիւշարութեամբ կ'զբաղին:

43.— Սահակեան վարժարանը Ֆրանս. Ազգ. վիճակագրման Ա.ին պարգևին կ'արժանանայ և սեփական շէնք կ'ունենայ:

44.— Նուպարեանի ուսուցչուհի՝ իր աշակերտներուն կը յաջողի կազմարարութիւնը լիովին սորվեցնել:

45.— Հալէպի առաջնորդ սրբազանը Տարսի վանքը կը մեկնի:

Երգիս մէջ տեսայ և կը հաստատեմ 1934ի մասին յիշեալ գուշակութիւններուս ստուգութիւնը??

ԱՓՈՒՂ ԱՆԴՈՒՔ

ԻՆՉ ՆԻՒԹԻ ՎՐԱՅ ԳՐԵԼՈՒ Է

Եթէ վերջին հարցումը ընդհանուր գրականութիւն վրայ քաջալերելի էր պատասխանել «մարդ ապրելու է գրէ՝ անխիղճ այն նիւթերուն վրայ որոնց նիւթ քաջալերէ կը դարձնի գոյութիւն, կը հոգիանան և կուգան իրենց զուարթ կամ սխալ բարբառով արտայայտելի երևակայութեանդ առջև, կը փայփայեն սիրտդ իրենց փափուկ կամ կոշտ ձեռքերով, կը հանդարտեցնեն կամ կը խանգարեն իմացականութիւնդ լոկ իրենց հեշտաբար բանաշնչելի հովերով։ Վերջապէս մարդ կրնայ կամ կատարելի գրել իր կրած հոգեկան յաուզումները՝ ջղայր կամ սխալ, գեղեցիկ կամ մթին նկարներ գծելու համար հանդարտ, առանց ոգ, դարձակ մանանոցած, այդ անբարոյականացած մանկուները, այդ ցած հոգի ստրուկները, որ բնաւ ազնուութիւն չունին խորհելու թէ իրենց այդ ստակալի գաղափարներ, եղբայրասպանութեան հեռանքը ինչպէս շատ աղէտաբեր ըլլալ... անոնք, որոնք անոչառ ու ցիչ մը ալ գաղափարի ունեցող մարդ ունին, անոնք պիտի խոստովանին, ու պէտք է որ խոստովանին, ու պէտք խոստովանին որ այս գաւառանութիւնն, սպանութեանց խնդիրներու անիրաւորդ գաղնակցութեան մասը կայ։ Ի՞նչ ստրերդ յաւալ բերեց սպանութեանց սխալ պարագաները՝ ինչ զենքը ասաւ այդ թշնամական յիմարին որ զգեստնէ իր եղբայրը, մանք կը տեսնենք որ ասոնց բոլորը կատարուած են անուանով հայ թուրք մարդոց կողմէն, որոնց պէտք է փնտռել գտնել գաղնակցութիւն կոչուած ազգ ու ընտրին խմբակին մէջ։

Զարհուրելի, սառապող հայ Ազգ։ Հայ ժողովուրդ։ դեռ երկար պիտի պահե՞ս ծոցիդ մէջ այդ իժերը։ քու երդուեալ այդ թշնամիները, պիտի թոյլ տա՞ս որ այդ օրդերը քու մարմնոյդ մէջ իրենց ազատ բոյնի գոյութիւնը պահեն և մինչև ոսկրդդ հասնին-պիտի հոմբերնո՞ այս անարգանքներու, այնքան խարբերութեան այնքան չահագործումներու, այնքան սպանութիւններու չէ՞ որ իրենց ամբողջ գոյութեան ընթացքին այս մարդիկը խարեցին, խարխարեցին, արիւնդ ծծեցին քու ուսնդ, օձախդ մոխիրի վերածեցին ցանդեցին ընտանեկան ամբողջ ոգբութիւնները իրենց ընկեր Թալաթ-Էնվերի հաճելի երևնալու, քեզ կողոպտեցին իրենցը չինեցին, գաղութներու մէջ օրերդ անցուցիր, ուանց կահուսուած սենեակներու մէջ ամբարաւանդրէն ապրեցան ու ապագանին չիսկեցին, ցրտինցիդ կոթիներով, այս բոլորը կը դատարին քու աչքիդ առաջ, քու կրանակիդ վրայ։

Հա՛յ ժողովուրդ, մենք ունինք երկու երդուեալ թշնամիներ, մէկը Թուրքը, միւսը գաղութներու մէջ ալքատաղ գաշնակցութիւն կոչուածը, ալ խարբերութիւն չմնաց, ալ եղբայրասպանութիւն չմնաց, որ քու դլխիդ չբերին այս խայտառակները, ա՛ուր ժողովրդական ապառկ այդ անիծեալներու երեսին, ահա միակ ուրդար ճամբան, որուն պէտք է հետևիս այս մարդակերպ հրեշներէն ազատելու համար, այս մարդոց մահ ամօթի քոզը խպտա պատասուած է, ասոնց ամէն կեղծիքի առջև ծունկի եկող ու ամէն ստուտ երկրպագութիւն մատուցանողներ են—քու մահդ ճակատագրական է դաշնակցութիւն—դու չ՝պիտի կարդանես ազատիլ հայ ժողովրդի ուրդար զոյութենէն։ Ուրուն արիւնը ծծեցիր ատրիներէ ի վերջու պէտք է քաշուիս բուական է պղ՝ ես հայութեան մաքուր ու սուրբ առնարը, քու գոյութիւնդ անարգանք է մարդուութեան և հայութեան։

Ա. Ա.

լարախազարութեան դէմ Քանդ պայքարողներ։

Ահա այդ դաշնակ անուանուած, այդ անբարոյականացած մանկուները, այդ ցած հոգի ստրուկները, որ բնաւ ազնուութիւն չունին խորհելու թէ իրենց այդ ստակալի գաղափարներ, եղբայրասպանութեան հետևանքը ինչպէս շատ աղէտաբեր ըլլալ... անոնք, որոնք անոչառ ու ցիչ մը ալ գաղափարի ունեցող մարդ ունին, անոնք պիտի խոստովանին, ու պէտք է որ խոստովանին, ու պէտք խոստովանին որ այս գաւառանութեան, սպանութեանց խնդիրներու անիրաւորդ գաղնակցութեան մասը կայ։ Ի՞նչ ստրերդ յաւալ բերեց սպանութեանց սխալ պարագաները՝ ինչ զենքը ասաւ այդ թշնամական յիմարին որ զգեստնէ իր եղբայրը, մանք կը տեսնենք որ ասոնց բոլորը կատարուած են անուանով հայ թուրք մարդոց կողմէն, որոնց պէտք է փնտռել գտնել գաղնակցութիւն կոչուած ազգ ու ընտրին խմբակին մէջ։

Զարհուրելի, սառապող հա՛յ Ազգ։ Հա՛յ ժողովուրդ, դեռ երկար պիտի պահե՞ս ծոցիդ մէջ այդ իժերը, քու երդուեալ այդ թշնամիները, պիտի թոյլ տա՞ս որ այդ օրդերը քու մարմնոյդ մէջ իրենց ազատ բոյնի գոյութիւնը պահեն և մինչև ոսկրդդ հասնին-պիտի հոմբերնո՞ այս անարգանքներու, այնքան խարբերութեան այնքան չահագործումներու, այնքան սպանութիւններու չէ՞ որ իրենց ամբողջ գոյութեան ընթացքին այս մարդիկը խարեցին, խարխարեցին, արիւնդ ծծեցին, քու ուսնդ, օձախդ մոխիրի վերածեցին ցանդեցին ընտանեկան ամբողջ ոգբութիւնները իրենց ընկեր Թալաթ-Էնվերի հաճելի երևնալու, քեզ կողոպտեցին իրենցը չինեցին, գաղութներու մէջ օրերդ անցուցիր, ուանց կահուսուած սենեակներու մէջ ամբարաւանդրէն ապրեցան ու ապագանին չիսկեցին, ցրտինցիդ կոթիներով, այս բոլորը կը դատարին քու աչքիդ առաջ, քու կրանակիդ վրայ։

Հա՛յ ժողովուրդ, մենք ունինք երկու երդուեալ թշնամիներ, մէկը Թուրքը, միւսը գաղութներու մէջ ալքատաղ գաշնակցութիւն կոչուածը, ալ խարբերութիւն չմնաց, ալ եղբայրասպանութիւն չմնաց, որ քու դլխիդ չբերին այս խայտառակները, ա՛ուր ժողովրդական ապառկ այդ անիծեալներու երեսին, ահա միակ ուրդար ճամբան, որուն պէտք է հետևիս այս մարդակերպ հրեշներէն ազատելու համար, այս մարդոց մահ ամօթի քոզը խպտա պատասուած է, ասոնց ամէն կեղծիքի առջև ծունկի եկող ու ամէն ստուտ երկրպագութիւն մատուցանողներ են—քու մահդ ճակատագրական է դաշնակցութիւն—դու չ՝պիտի կարդանես ազատիլ հայ ժողովրդի ուրդար զոյութենէն։ Ուրուն արիւնը ծծեցիր ատրիներէ ի վերջու պէտք է քաշուիս բուական է պղ՝ ես հայութեան մաքուր ու սուրբ առնարը, քու գոյութիւնդ անարգանք է մարդուութեան և հայութեան։

Ա. Ա.

ՌՈՒՍԻՈՅ ՀԱՆԱՁՈՒՄԸ

Ամերիկայի կողմէն Սովիէթ Ռուսիոյ ճանաչման շարժումը յաղթական աշխարհի ամենէն նշանակալից դէպքն է։ Վերջին մէկ քանի տարիներու ընթացքին Սովիէթներու վերաբերութիւնը Եւրոպական պետութեանց հանդէպ բոլորովին փոխուած է։ Պատերազմէն ետքը յաղթական պետութիւններու կողմէն երեսէ ձգուած երկու երկիրներն էին Ռուսիա և Գերմանիա՝ որոնք հիշդ այդ պատճառու ալ բարեկամական յարաբերութիւն մշակեցին մէկմէկու հանդէպ և կերպով մը միացան ալ դաշնագրութեամբ։ Աւելի մինչև Հիթլէրի յանկարծական երևումը, որուն համայնավարականներու դէմ յարուցած հալածանքը հեռացուց Սովիէթ Ռուսիան Գերմանիայէն և թշնամական դիրքի մը մէջ դրաւ։ Սովիէթները տարիներով պրլշէվիկութեան ծայրայեղ վարդապետութիւնները փորձի դնելով դատն թէ անոնց դէթ մէկ մասը անգործնական են և ինքնակոր, հետևաբար փոխեցին իրենց կարգ մը արտակարգ համայնավարական սկզբունքները։ Մանաւանդ ձգեցին ամբողջ աշխարհը յեղափոխելու և ամէն երկրի մէջ համայնավարութիւնը հաստատելու իրենց ծրագիրը։ Եւ հիմա նոր շրջանի մը մէջ մտած՝ սկսած են Եւրոպական պետութեանց հետ բարեկամական կապակցութիւններ հաստատել։ Այս շարժումը մեծապէս պիտի նպաստէ թէ՛ աշխարհի անտեսական բարելաւման և թէ՛ խաղաղութեան հաստատման։

Պատերազմի վտանգը

Ազգեր պատերազմի կը պատրաստուին անդադարի, և աշխարհի սիրտը վախով լեցուած է։ Գերմանիոյ Ազգաց Լիկայէն բաժնուելէն ի վեր՝ նոր պատերազմի մը վտանգը աւելի սաստկացած է։ Թէպէտ ամէն ոգի ալ խաղաղութիւն կը բաղձայ սաստկագոյն կսկիծը, վախը, տարբերութիւնը և կայր հայրենասիրութեան ոգին՝ ազգերը դէպի պատերազմի գահավէժը կը գլորեն արագօրէն։ Մահ ատենէ մը չի կրնար սիրել պատերազմը։ քանզի Գերմանիան որ նորէն առաջին ցայլը առնելը պիտի ըլլայ։ եթէ Հիթլէրի հաւնի, դեռ պատրաստ չէ, իսկ Ֆրանսա՝ թէև լաւ պատրաստուած բայց չկրնար յարձակում գործել Գերմանիոյ վրայ։ առանց ուրիշ ազգաց օգնութիւնը ապահովելու, ինչ որ դէթ առ այժմ մեծ պետութիւններէն ոչ մէկը կրնայ խոստանալ իրեն։ Միակ բանը որ պատերազմի մը վտանգը կրնայ արգիլել՝ աշխարհի նորահաս երիտասարդութիւնն է՝ որուն միացեալ ապատամբած է կառավարութեանց իշխանութեան դէմ, և հիմա մասնաւորաբար համալսարանական ուսանողներուն մէջ մեծ շարժում մը սկսած է.— Մերժել զենքի տակ մտնել, երբ կառավարութիւններէ հրաման արուի իրենց։ Թէ՛ Անգլիոյ, թէ՛ Ամերիկայի և թէ՛ ուրիշ երկիրներու երիտասարդութեան մէջ՝ այս շարժումը մեծ թափով կը յառաջանայ և ան կը նշանակէ քաղաքական պատերազմ եթէ կառավարութիւններ յիմարանան և երիտասարդութիւնը նոր պատերազմի մը բացերուն մէջ նետել որոշեն։ Նոր երիտասարդութիւնը կրնայ փրկել աշխարհը նոր պատերազմէն։

Ի. Դերկայացուցիչը

Առաջ տարի գրած էինք թէ՝ Պէյրութ ժամանած է Պոլսոյ Խորհրդարանի Առաջնորդական Ներկայացուցիչ Պ. Վ. Օրոպիէֆ։ Սոյգ ազբիւրէ կ՝իմանանք որ, յիշեալին և Բարձր Դիմիսէրութեան անտեսագիտութեան խորհրդական Պ. Բէյլիւի միջև եղած բանակցութեանց իբր արդիւնք, Սիւրիան և Ռուսիան առևտրական համաձայնութիւն մը պիտի կնքեն։ Այս համաձայնութենէն, երկու երկիրներն ալ փոխադարձաբար և հաւասար կերպով պիտի օգտուին։

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՌՈՒՍԻԱ

Հետզհետէ տիրական կը դառնայ Իրաւական յարաբերութիւններ մեծ պետութեանց հետ

Ի. Ռուսիա ցարդ ճանչցած են հետեւեալ 24 երկիրները.—

Մ. Նահանգներ, Անգլիա, Ֆրանսա, Իտալիա, Գերմանիա, Ճապոն, Սաքսոնիստան, Աւստրիա, Չինաստան, Տանիմարկա, Եսթոնիա, Ֆինլանտա, Յունաստան, Իսլանտա, Իրաք, Լատուիա, Լեհաստան, Նորուեկիա, Փոլոնիա, Սպանիա, Շուէտ, Թուրքիա, Սաուտիի թագաւորութիւնը եւ Ուրակուայ։

Տակաւին իրենց ճանաչումը չեն տուած հետեւեալ 27 երկիրներ,—

Ալպանիա, Արգենթին, Պոլիվիա, Պոլիվիա, Պրազիլ, Չիլի, Գոլոմպիա, Քոսթա Ռիքա, Գուպա. Տոմինիկեան Հանրապետութիւն, Սալվատոր, Եքուատոր, Կուատէմալա, Հայիթի, Հոնտուրաս, Հունգարիա, Լիպերիա, Դիքարակուա, Փանամա, Բերու, Փորթուգալ, Ռումանիա, Սիամ, Զուիցերիա, Հոլանտա, Վենեզուելա եւ Եուկոսլաւիա, Մեխիքօ թէեւ նախապէս ճանչցաւ Խորհ. Ռուսիան, բայց վերջէն խզեց իր յարաբերութիւնները։ Զեխոսլովակիա թէեւ առեւտրական յարաբերութիւններ կը մտակէ Խ. Ռուսիոյ հետ, եւ սակայն պատեսնցապէս չէ ճանչցած զայն։ Անգլիական գաղթապետութիւնները ալ թէեւ առեւտրական յարաբերութիւններ կը մտակեն եւ սակայն չեն ճանչցած զայն։

ԲԱՐՁՐ ԳՕՄԻՍԷՐԻ ԹԻՒ 176 ՈՐՈՇՄԱՆԱԳԻՐԸ

Ֆրանսական Հանրապետութեան Բարձր Դիմիսէրը, Նկատելով Ֆրանսական Հանրապետութեան 1920, 2 Նոյեմբերի և 1933, 15 Յուլիսի հրամանագիրը։

Նկատելով Սիւրիական պետութիւնը և ասոր 30րդ և 116րդ յօդուածները, մասնաւորաբար նկատելով Բարձր Դիմիսէրին թիւ 174 Լիբանանեան Հանրապետութեան 1933, 24 Նոյեմբերի կրնսիտիւսիոնական ժողովի կոխակությունը։

Նկատելով Հանրապետութեանց իշխանութեանց գործունէութեան յեսաղդումը։

ՈՐՈՇՄԱՆԱԳԻՐ

Յօդուած Ա.— Առժամապէս, Սիւրիոյ Հանրապետութեան նախագահը իրաւունք ունի հրամանագիրներ հանել, ելեմտական խնդիրներու շուրջ, նախարարաց խորհուրդին թելադրութեանց համաձայն։

Իրաւաբանական հրամանագիրը կը գործադրուին Բարձր Դիմիսէրի հետ խորհրդակցելով։

Յօդուած Բ.—Բարձր Դիմիսէրութեան Ընդհանուր Քարտուղարը Նեղկայ օրէնսդրին գործադրութեանը պիտի հոգէ։

Մարտ Դ. Ութ

Ընդհ. Քարտուղար
ՇՈՎԷԼ

Բարձր Դիմիսէր
ՏԸ ՄԱՐԹԷԼ

Օրէնսդրութեան Խորհրդական
Ա. ՄՍԶԱՍ

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ

Ողբացեալի մասին

Խմբագրութեանս եղած բազմաթիւ հարցումներուն ի պատասխան, կ՝ուզենք յայտարարել թէ՝ Աղազարեանի սպանիչը ճկատուող ցակը Քէպապճեան ցարդ փախստական ու անյայտ կը մնայ, իսկ դատավարութիւնը մեծերու ոնրագործի բացակայութեանը պիտի կատարուի։

Դժբախտութիւն

Հինգշաբթի առաւ երբ հրշէջներու ինքնաշարժը արագօրէն Գուրնին մօտ պատահեց հրդեհ մը մարելու կերթար մեծ հրապարակին վրայ յանկարծ կը շրջի հակառակ կողմը և վրան գտնուող մեծ թիւով հրշէջներ կը մնան ինքնաշարժին տակ։ Ժողովուրդի օգնութեամբ ինքնաշարժը վեր կ՝առնեն և տակը մնացող վիրաւորեալները հիւանդանոց կը փոխադրուին։ Բայց վիրաւորեալներէն մէկը անմիջապէս մեռաւ։

Զգոհացան

Յունուար 12ին գտավարութիւնը պիտի կատարուի Տիկ. Թիանի սպանիչ Յակոբ Ամէմեանին, որը։ Ոճրագործ Ասեանի կողմէ 161 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած էր և տակայն Թիան եղբայրները դժգոհ տրուած վճիռէն, գիմած էին վերադատնիչ Առաջին։

Մահատան մէջ

Մաքսատան Վարչական Մարմինը, նախագահութեամբ Ընդհ. Քանինիչ Քալենէ Քամալի, ժողով մը գումարելով, որոշեց 18 պաշտօնեաներ գործէ գադրեցնել և կարգ մը պաշտօնեաներու մէջ ալ փոփոխութիւններ մտցնել։ Ժողովը մաքսաւորներու 1934ի պիտանէն ետ վաւերացաւ։

Ամեն. Արիտաին հերքումը

Տեղական թերթերը կարգ մը անճիշտ տեղեկութիւններ հաղորդեցին Մարմարի պատրիարքին մասին։ Պատրիարքը հետեւեալ հերքումը յանձնեց մամուլին.—

«Մենք այս կամ այն կուսակցութեան կամ կուսակցական թեկնածուներու մասին մեր առանձին համակրանքները չունինք։ Մենք կ՝աշխատինք Լիբանանի յառաջդիմութեան ու մասնաւորաբար մարմնի համայնքին յառաջդիմութեանց համար։ Բոլոր Լիբանանցիները մեր զաւակներն են։ Անոնց համար տարբերութիւն գոյութիւն չունի մեր համար։»

ՋԱՆԱՋԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պաղեստին

Պաղեստին որ վերջին մէկ քանի շաբաթներու ընթացքին խռովոյլոյ վիճակ մը կը ներկայացնէր՝ այժմ հանգարտած կը թուի։ Ցեղական հեղինակաւոր շրջանակներու կարծիքն այն է թէ Պաղեստինեան խռովութիւններն վերջ գտած են այլեւս։ Այդ շրջանակներ իրենց ոյն լուսաբանական գուշակութիւնը կը հիմնեն սա իրողութեան վրայ թէ Պաղեստին անօրինակ կերպով հանգարտ էր Պալֆուրի Ցայտարարութեան Տարեդարձին՝ որ ոչ ոչ ազգեցութիւնը կը մնայ։ Արաբներու վրայ, ինչ որ կարմիր լաթ մը ցուլին վրայ։ Այդ օրը բացի մէկ քանի մանր մուներ ցուցարարութիւններէ, ոչ մէկ կարեւոր դէպք պատահեցաւ։ Նոյնիսկ արաբական ընդհանուր գործադուլը՝ որ ասելի խանգավառութեամբ պէտք էր յարգուէր, նուազ ընդհանրական էր և ամէնուրեք մեծապէս մեղմացած էր ձգտեալ վիճակը։

Օրուան մարդը կը շրջի

Լիբվինոճ Իտալիա իր առաքինութիւնը յաջողապէս լրացնելով, պիտի ունենայ Բարիզ եւ անկից ալ Պերլին եւ հանդիպում մը պիտի ունենայ Պ. Նէյրաթի հետ։ Գերման քաղաքական շրջանակները, մասնաւոր եւ մեծ արժէք կուտան այս տեսակցութեան։ Ռուս-Ամերիկեան յարաբերութեանց վերսկումը շարժում եւ գործունէութիւն յառաջ բերած է վերջերս Պերլինի ռուս ամերիկեան շրջանակներուն մէջ։ Սովիէթական դեսպանը 10 Դեկտեմբերին, Պերլինի Ամերիկեան Առեւտրական Տան մէջ կարեւոր դասախօսութիւն մը պիտի ըներ։

Գեղեցիկ Պոլիսը այրած

Հրդեհ մը Արգարութեան դատարանը մոխիրի վերածեց և երկու միլիոն Նոմ. ոսկի ՀԼաս պատճառեց։

Բազմաթիւ կոշտածելիներ ձերբակալուած են հրդեհին պատճառաւ։

Բնութիւնն ալ հակառակ կը գործէ Թուրքիոյ։ Վերջերս պատահող աղէտութիւնները չափազանց մեծ ՀԼասներ հասցուցած են և թրքական նաւեր, նաւակներ ու նաւավարներ ծովին յատակը թաղած։ Այս կերպով Թուրքիոյ պիտանիէն վտանգի կ'ենթարկուի։

Անգլիոյ անգործներուն թիւը

Այժմ Մեծն Բրիտանիոյ անգործներուն ընդհանուր թիւն է երկու միլիոն 240 հազար, որոնք բացարձակ բռնաւորութեան մէջ կ'ապրին։

Ամէն կողմ սաստիկ ցուրտ

Պալքանեան երկիրներու մէջ ցուրտը Օէն 32 աստիճան վար է։ Սոֆիա քաղաքին թռչունները ցուրտէն կը մեռնին։

Ճշմարիտ պատասխանը

Լիբվինոճ Իտալիա զսնուած ժամանակ, լրագրողներ իրեն հարցուցած են թէ՝ «ասոնց պատերազմ պիտի ըլլա՞յ», Ռուսիոյ Արտաքին գոմիսարը պատասխանած է, «Ի՞նչու չ'ըլլայ, արդէն բովանդակ ափարհ պատերազմի կը պատրաստուի»։

Ասորիներուն ցանկութիւնը

կը հաւատան թէ ասորիները փափաքող էն հարաւային Ամերիկա հաստատուելու։

Ռայխսթակը պիտի գումարուի

Ռայխսթակը նիստի հրաւիրուած է Դեկտեմբեր 12ին։

Բացառիկ պատեհութիւն մեր բաժանորդներուն

«Լիբանան»ի այն բաժանորդները, որ հանին իրենց բաժանորդագիրը տարեվերջէն առաջ վճարել, իբր նուէր պիտի ուտանան «Պէյճէէր» անուն վէպէն մէկ օրինակ։

ՁԵՐ ՁԵՌՔԻ ԵԼԵՔՏՐԱՍԱՆ ԼԱՄԲԱՐԸ
ԳՆԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ ՄԻՄԻԱՅՆ՝
F. Z. J.
INGAHLIKAT ԲԻԼԷՆ
Այսպէսով ապահոված կ'ըլլաք կանոնաւոր լոյս մը որ կը դիմանայ - երկար տեսեն։
ԱՄԷՆ ՄԷՆ ԲԻԼԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ Է։
Վերոյիշեալ բիլերը գործածողները տեւական յաճախորդը կը դառնան անոր
Միակ ներկայացուցիչ՝ ԺԱՆ ՇԱՄԻ ԵՒ ՈՐԴԻ
Պ Է Յ Ր Ո Ւ Թ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ընտրութիւնները

ԴԵԿՏ. 17ԻՆ

Լիբանանի հիմնական կանոնագրին մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ եղած են։

Նոր կանոնագրին համաձայն, 22 երեսփոխաններ ընտրուի, իսկ 11 երեսփոխաններ կառավարութեան կողմէ նշանակուի, օրով, երեսփոխաններուն ընդհանուր թիւը 33 պիտի ըլլայ։

Երեսփոխանները Լիբանանի մէջ գտնուող զանազան ազգերու թիւերուն համեմատութեամբը պիտի դասաւորուին։

Ընտրութիւնները Դեկտեմբեր 17ին, շաբաթ օրը պիտի կատարուի, այսինքն, առհկաց բամառանէն մէկ օր առաջ, օրավհեան, բամառանին մէջ ընտրութիւններ կատարել իւլամներուն համար դժուար ըլլալը նկատողութեան առնուած է։ Նոր հարկադրանը պիտի գումարուի Ծնր. 15ին։

Հանրապետութեան նախագահին նշանակումը երեսփոխանական ընտրութիւններէն վերջը պիտի որոշուի և որուն պաշտօնավարութեան շրջանը պիտի տեւէ երեք տարի։

Լիբանանի բնակչութիւնը

Վերջին կատարուած մարդահամարէն կը հասկցուի որ, Լիբանանի բնակչութեան ամբողջական թիւն է 875,090, որոնք կը դասաւորուին հետեւեալ կերպով։

260,913 Մարոնի, 181, 842 Սիւնիի իսլամ, 1[illegible]9,785Շիի, 56,584Դիւրզի, 93,781 Յոյն Օրթոտոքս, 55, 754 Յոյն Կաթոլիկ, 26,294 հայ Լուսաւորչական, 5890 Հայ Կաթոլիկ, 6169 Բողոքական, 3594 Հրեայ, 2809 Ասորի Կաթոլիկ, 2732 Ասորի Օրթոտոքս։

Լիբանանի նորընտիր երեսփոխանական ժողովին մէջ մէկ տեղ ալ պահուած է հայերուն համար։

ԽՄԲ. Վա՞յ ընտրողներուն և վա՞յ ընտրուողին....։

Կարեւոր մահ մը

Անցեալ կիրակի առաւօտ, մահուան գաւազանը լսեցինք Լիբանանի հեռաւոր և Արեւելքի թնդանօթաձիգ չինաւորներու հրամանատար գօրավար Բէրնէյի։ Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երկուշաբթի առաւօտ։

Եթէ լսեն

Դամասկոսի ազգայնականները բազմաթիւ մը հրատարակեցին վերջերս կնքուած դաշինքին դէմ, որմով գանգատ կը բարձրացնեն իրենց պահանջները անկատար թողուած ըլլալուն համար։

Մեզի՞ պէս

Ազգայնականներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը կը պատրաստուի Բարիզ երթալ և դիմումներ կատարել ֆրանսական կառավարութեան մօտ, Սիւրիոյ և հովանաւոր պետութեան միջև կնքուած դաշինքին առթիւ, բայց... պատուիրակութեան համրաւ ծախքերը հոգալու կը փնտռեն։

Սմենակարեւոր ձեռնարկը

Բարձր Գոմիսէրի ջանքերուն շնորհիւ, որոշուած է Պէյրութի նաւահանգիստը ընդարձակել և Սիւրիոթէկրան երկաթուղային մը շինել։

Այս ձեռնարկը առաջարկուն շրջանակները չափազանց խանգավառած է, և մեծ հետաքրքրութիւն յառաջացուցած ժողովուրդին մէջ։

Խուզարկութիւն

Անցեալ կիրակի և երկուշաբթի օրերուն մէջ, Նահրի պահակոցի ժանտարմաները, կարգու խաղարկած են Թրքաներու վարժարանի հագարձութեան բոլոր անգամներուն տուները և գրաւած վարժարանի վերաբերեալ արխիւները։

Այս լուրը Առաջնորդարան հաղորդուելով, մեր գիւրաշարժ կաթ. Փոխ. Սրբազանը երեքշաբթի առաւօտ կը փութայ յիշեալ հագարձութեան առնապետին տունը և տեղեկութիւններ կուզէ։ Մինչ այդ, Թազամասին հարիւրաւոր բնակիչները կը դիմեն Առաջնորդին և բազաք կը բարձրացնեն եղած անիրաւութեան դէմ ու կը պահանջեն որ, վաճիչ լրատուները երեւան հանուելով բարոյական պատիժի ենթարկուին։ Առնապետին առնգդիմաց հաւատքուղ բազմութիւնը իր կողմէ մին կը լիաբերէ և անոր բերանով իր արդար դիտողութիւնը կը ներկայացնէ, բայց Առաջնորդ սրբազանը չ'կարենալով իրեն եղած բանաւոր դիտողութիւններուն արամաբանօրէն պատասխանել, կը յանդգնի ժողովուրդին ձայնը ներկայացնող ազգայինին վերադրել պատասխանատուութիւնը։

ԽՄԲ.— Զօրաւոր գաղ՝ առնուտերը կը բանէ...։

Միշտ հայերը

Երկու անպարկեշտ հայեր, գանազան խարերայութիւններով կը դաշնային Լիբանանցի գիւղացիի մը գրամապանակին մէջ գտնուող 32 ոսկին գաղնալ, ոսկոյն, շուտով ոսոիկոններու կողմէ կը ձերբակալուին և բանտ կ'առաջնորդուին։

Երանելի օրին

Թրիփոլիի մէջ, Զարիֆ Թամիր անուն մարդ մը գինեասուն կ'երթայ, մինչև կէս գիշեր կը կանգնէ, և յետոյ գլուխը կուրծքին վրայ ծռած յուսահատական քունին կ'արժանանայ։ Գինեասուն կարօտը ապշութեան մատնելով, որը ՊԱՀՇԻՇ մը առնել կ'երազէր...։

Միշտ ոնիր

Սուէսիոյ Հոնի Հապիպլի գիւղին մէջ, գաշնակները՝ հնչակ պարագլուխները ամրոցանելու ախորժ մեղայութեամբ, իրենց ընկերներէն մին սպանած են գիշերով և զոհին պարանոցն ալ սաերակի վերածած։

Կը հաւատան թէ՝ սպանելը մեծ հակում ունէր դէպի Մարակոցականութիւնը։

Անբնական չէ՞

Սայատի շրջանները գանուզ գիւղի մէջ, 50 տարեկան հարուստ և ազդեցիկ շեյխ մը, ամուսնի բացակայութենէն օգտուելով, գիշեր տան կը մտնէ իր գրացիին տունը և բռնիօրէն գրացուհիին պատիւը կ'արատաւորէ։ Խեղճ կնկան ամուսինը, վերադարձին իրազեկ կ'ելլայ կատարուած դէպքին, կը փորձէ փոխ վրէժի դիմել, շեյխին եղբօր խնդրանքներուն վրայ, մարդը կը հանգարտի և Գէյրութ գալով կատարուածին կը բողոքէ և շեյխը ձերբակալել կուտայ։

Զարամտութեան հետեւանք

Նահրի Նոր Առանց Թաղի ԻՆԹՆԱԿՈՉ հարբարձութիւնը, ցաւով կը լսենք որ, Հայ մշակոյթի Սրուանդեմ պոյաթի յատարարած է և չէ՝ ուզած օժանդակել։ Ասիկա այն հարգարձութիւնն է, որ ոսկէ առաջ եկեղեցւոյ մը շինութեան համար հանգանակութեան դիմեց և ձախողեցաւ։

Նամակատուփ

ԼԱՊԱՓԻԱ։ Սրիտասարդ մը։— Ձեր խսկական ստորագրութիւնը և հասցէն մեզի ղրկեցէք, որպէսզի «Սրիտասարդ մը»ստորագրութեան տակ հրատարակենք։

Լարիտիա։ Ա. Ա. Նոյնպէս։

Սդիպասի մեր բոլոր բաժանորդներէն զգ խնդրենք որ, իրենց թերթին ունեցած պարտքերն զրչեն։

Անուրդի զեկուցում

20 Դեկտեմբեր 1933, Զարեքեաբիի օրը Ժամը 16-ին, Պէյրութի սէջ, Գրնաւթեանց պաշտօնատունը տեղի պիտի ունենայ, 1934 տարւոյն, Լիբանանի Հասարակութեան բանտարկեալներու սննդեղէնի դայթայթման Անուրդը։

Այս մասին մանրամասնապէս ցուցագրուած է ներքին Գործոց Տնօրէնութեան խով եւ նաեւ վերոյիշեալ պաշտօնատունը։

Հետաքրքրուողներ կրնան դիմել եւ ուելի մանրամասնութիւններ ստանալ տեղի ունենալիք անուրդի մասին։

Պրուեստագէտներ կախորժին միտքերնին պահել միմիայն
ԳՕԼՕՄՊԻԱ-Ի ՍԿԱՒԱՌԱԿՆԵՐԸ
Քանի մը մեծ յաջողութիւն Գոլոմպիոյին Փարիզի մէջ
DF. 946 POEMA Le fameux tango Columbia
1094 NOUS DIRE ADIEU Du Film Si Tu Veux
871 COUCHES DANS LE FOIN Pills et Tabet
1074 UN MOIS DE VACANCES du Casino de Paris
186 SON VOILE QUI VOILAIT
940 EMBRASSEZ-MOI Georges Milton
et 3 Nouveaux disques chantés par LUCIENNE BOYER
«La Reine du Phonographe»
DF. 935 SI PETITE
1035 C'EST PAS LA PEINE
1058 Parlez moi d'autre chose
ԼՍԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՑԷՔ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԳՕԼՕՄՊԻԱՅԻ
Ավենիւ Տէ Ֆրանսէզ (Թելեֆոն, 35—15)
Ունկնդրութիւնը ձրի եւ գնելու պարտաւորուած չէք

Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Երեւանի բարիզարդումը

ԵՐԵՒԱՆԻ հրապարակին կեդրոնը գտնուող ուսական եկեղեցին։ Քանի մը տարի առաջ քանդուած ու հրապարակը մեծցուած էր։ Այժմ քաղաքը սաստած է բոլորովին նոր երեւոյթ մը բազմաթիւ նոր շէնքերով, իր հանրակայաններով, վարժարաններով, գործարաններով։ Ուրեմն ամիսէ ի վեր կ'երթեւեկէ նաեւ ելեքտրական հանրակառքը, որ այդ 8 ամսուան ընթացքին փոխադրած է վեց միլիոն մարդ։ Ա.սինքն միջին հաշուով Երեւանի բնակչութեան իւրաքանչիւր անհատը հանրակառքէն օգտուած է 80 անգամ։ Հաշիւ եղած է թէ 1934 ն հանրակառքը պիտի կրնայ փոխադրել 15 միլիոն, իսկ 1937ին՝ մէջ 35 միլիոն ճամբորդ։ Ուրեմն ամսուան մէջ հանրակառքէն դուրս հասոյթ եղած է 1,153,020 ռուպլի, իսկ հաշուած է որ 1934ին պիտի տայ 2,100,000 ռուպլի, իսկ 1935ին պիտի կրնայ լիապէս գոցել իր վրայ կատարուած ամբողջ ծախքերը։ Ուրեմն երեք տարուան մէջ հանրակառքը իր շինութեան բոլոր ծախքերը դոցելով, պիտի դառնայ քաղաքին սեփականութիւնը, կարենալով ընդարձակել գիծերու ցանցը իր սեփական միջոցներով մինչեւ հեռաւոր թաղերը։ Հեղամնայ բլանին համաձայն պէտք է ներառնուի այդ գիծը, և ստանայ 44սուկէտ քիլոմէթրի երկարութիւն մը։ Այս տարի ունի 24 վագոն իսկ 1934ին պիտի ունենայ 42 վագոն։ Պատրաստուած ծրագրին համաձայն 1933-1934ի ընթացքին վագոնները տրպուսուելու թիւնը պէտք է ըլլայ ժամը 12 քիլոմէթր, որուն կը հասնի հեռագիրը։ Ներկայիս շատ մեծ տրաքութեամբ կը շինուի կայարանէն դէպի քաղաքի նոր գործարանն երկարող գիծը, որ պատրաստ պիտի ըլլայ 1934ին, և հայաստանի ամենէն մեծ գործարանը պիտի կապէ քաղաքին կեդրոնին հետ։

Գիտական վերելք

Մեր նախորդ թիւով տեղեկացուցած էինք թէ՝ Հայաստանի էրթական դարձավարութեան հրաւէրով, Երեւան հասած են փրոֆէսէօրներ՝ Վ. Ա. Համբարձումեան և Իվանենկո։

Այս երկու փրոֆէսէօրները պիտի դասախօսին հետեւեալ նիւթերու շուրջ։

1.— Փրոֆ. Իվանենկո և փրոֆ. Նաւակովքեան պիտի խօսին աշխատանքներուն մասին այն համաժողովին, որ վերջերս գումարուեցաւ Լենինկրատի մէջ միջուկի ուսումնասիրութեան մասին։

2.— Փրոֆ. Վ. Համբարձումեան պիտի խօսի ատոմաբաշխութեան բնագիտական նոր հարցերու մասին։

3.— Փրոֆ. Իվանենկո պիտի խօսի տիեզերական ճառագայթներու մասին։

«Խորհ. Հայաստան» թերթը փոփոքելի կը գտնէ, որ շարունակուին այս այցելութիւնները, կապ պահելու համար Երեւանի և Մոսկուայի, Լենինկրատի գիտնականներուն միջև։

Արնին եւ պղինձ

Ղափանէն կը հեռագրեն «Խորհ. Հայաստանի» թէ ծանր արդիւնաբերութեան գործավարութեան դրկած յանձնախումբը, ուսումնասիրելով Ագարակի հանքավայրերը, նկատեց որ պղինձի և արճիճի ուելի մեծ պաշար կայ քան 1935ին Քրնան հանուած պաշարը։

Ագարակի հընչպէս Փիրդովդանի հանքավայրերը մեծ հետաքրքրութիւն սահմանեցին յանձնախումբին մէջ։

Երկրաբաններ՝ Իուսոկովի, Դրուշէվսի և Կարապետեանի կարծիքով Փիրդովդանի պղինձի պաշարը մինչև այժմ ցոյց տուած ամենէն շատ ուելի է։ Յանձնախումբը կը նկատէ, որ Փիրդովդանի մէջ հանքախուզական աշխատանքները կը դանուին նախնական վիճակի մէջ։

Արճիճի, պղինձի պաշարին լրիւ չափը ճշդելու, շահագործման կարելիութիւնները որոշելու համար, դալ տարի պիտի կատարուի լայն հետախուզութիւններ։

Սեւան-Զանգի մասին

«Խորհ. Հայաստանի մէջ հեռանալ բաց նամակը ստորագրած է Սեւան-Զանգի հարցին կապուած երկրաբանական և գիտահետախուզական աշխատանքի պաշտօնով Հայաստան դրկուած մասնաւոր յանձնախումբի անդամներէն Ն. Բրնդիման.—

Այս տարի գիտական երկրաբանական հետազօտութիւններ կը կատարուին, ճշդելու համար Սեւան լճի ջուրի պաշարը, որ պիտի օգտագործուի Քանաքեռի ելեքտրակայանին համար։

Զանգի դեռ Քանաքեռի ելեքտրակայանին մօտ մէկ վայրկեանի մէջ կուտայ 15 խորանարդ մեթր ջուր, մինչդեռ կայանին աշխատանքին համար անհրաժեշտ է 60 խորանարդ մեթր։ Եւ ջուրի այդ պաշարը պէտք է առնել Սեւանէն։ Հետեւաբար, եւ ճէն ջուր առնելու հարցը կապուած է ելեքտրակայանին աշխատանքներուն հետ, ինչպէս նաև արդիւնաբերական այն կազմակերպութիւններուն հետ, որոնց պիտի սպառուին ելեքտրակայանէ-լիչանք ձգախէժի գործարանը։

Այս առթիւ, Լիճէն ջուր առնելու հարցը ուելի քան այժմեական է։

Լեւոն Գարախան

Սովիէթ Միութեան ճիւն և յայտնի հայազգի դիւանագէտներէն Բազ. Լեւոն Գարախան, որուն Մայրցոյց Արեւելքի, մասնաւորապէս Չինաստանի մէջ կատարած գործերը ծանօթ են, պաշտօնի փոփոխութիւն ունեցած և անցած է Մերձաւոր Արեւելքի գործերուն գլուխը։

«Էլ Ահրար»

Հանրօգուտ թերթին

Օգաստոս թերթիդ Նոյ. 13ի թիւին մէջ Բ. Գոմիսերութեան կողմէ բոլոր հայ կուսակցութեանց լուծման, հրատարակութիւններու արգիլման և ակումբներու փակման հրամանագրին լուրը հաղորդելու առթիւ Հօկն ալ օրպէս զուտ համայնավար կազմակերպութիւն արգիլած էիք։

Տէր խմբագիր, կերևի որ Հօկի մասին կատարելապէս անհեղեակ ըլլալով, անոր մասին լուսաբանութիւն ստանալու դիմած տեղերնիդ ալ արեւի պէս գոյութիւն ունեցող ճշմարտութիւնը ուրացող և հանգամանքներուն հակառակորդ տարբեր մըլլալը կը հասկցուի։

Ա. Հօկը զուտ բարեգործական կազմակերպութիւն մըլլալով, սեւ քաղաքական նպատակ չի հետապնդեր և սեւ քաղաքական կուսակցութեան հետ կապ կամ առնչութիւն չունի։ Համայն ազգաց մէջ գոյութիւն ունեցող բարենպատակ ընկերութիւններու կարգին տեղւոյն Հօկն ալ Երեւանի մէջ կազմուած համանուն կազմակերպութեան տրատահմանեան մ.ճիւղերէն մէկն է, և զոյն չի հետաքրքրեր տիրող իրաւակարգը, միակ նպատակն է, մայր հայրենիքի վերաշինութեան իր բաժինը բերել և գաղութահայութեան ցրուած, անգործ ու թշուառ բեկորներուն Հայաստան փոխադրութեան և տեղաւորման նպաստաւոր գործին նպաստել։

Բ.— Հօկը առաջ ատրաւան կեանք մուտնելուն, թիւրիմացէն հոս փոխադրուած ըլլալուն ձեր ուացած տեղեկութիւնը ոչով է։

Գ.— Հօկը իբրև բարեգործական կազմակերպութիւն ֆրն. հանրապետութեան կողմէ հաստատուած և գործելու արտօնուած է 1925թուին, և 1926ին հարկին Բ. Գոմիսէր Պ. Ժուվենալի կողմէ նոյն տարւոյ Մարտ 1 թուականի և 1254 թուահամար որոշմամբով արտօնուած է Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ գործելու։

Դ. Զանազան տարիներ հակառակորդներու կողմէ տրուած անհիմն տեղեկատուութեանց վրայ ընդհ. Ապահ. անօրինութեան կողմէ մեր արխիւները գրաւուած և յետ մանրակրկիտ քննութեան իր վերադարձուած է, դիտաւորեալ կերպով զերպարտուած ըլլալը հասկցուելով։

Հետեւաբար Հօկի էութեան և նպատակին շուրջ տրուած վերոյիշեալ փաստերը բաւ համարելով՝ կը յուսանք լուսաբանած ըլլալ հանրային կարծիքը։

Ուրեմն աէր խմբագիր հաճեցէք ընդունիլ մեր յարգանաց խոր հաւատիքը։

Սուրիոյ Շրջ. Հօկի Կեդր. Վարչութ.
30 Նոյ. 1933 ԴԻՒԱՆ
Պէյրութ (Կնիք)

Լալկան աշուղի առաքելութիւնը

Հաւատալի շրջանակներէ կը տեղեկանանք թէ Դաշնակցութեան Յանանասեանի Աթէնքի կոմիտէն, քայքայուած շարքերը խանդավառելու համար, քանիցս պիւրոյի մօտ գործիչի անհրաժեշտութիւնը շեշտած է։ Ասկէ զատ պիւրոյի Աթէնքի խմբակցութիւնը, Փարիզի ընկերներուն չուտ կեանքի անձնատուր եղած ըլլալը յիշելով, արտոնած են։ Պիւրոն վերջապէս բարեհաճած է, ծանօթ լալկան աշուղ Ա. Ակարանեանը Աթէնք ղրկել կուսակցական լայն շրջաբերութիւններով։

Մասնաւորաբար Ա. Ակարանեանի առաջին գործը պիտի ըլլայ, Հելլենօ-Հայ Լիգայի միջոցաւ տեղւոյն քաղաքական շրջանակներուն ծանօթանալ։ Պիտի աշխատի յարաբերութիւն հաստատել, այդ դիմաց հետ, որոնց պիտի կրնան տալ Արարատեան Գ. յրճեանի անդրադարձներուն դատավարութեան։

Հալկան աշուղը բարոյական և նիւթական միջոցներ պիտի ստեղծէ բանտարկուած ընկերներուն փրկելու համար։ Ակարանեանի վերատեսած այս «ուսիրական» պաշտօնը, գլուխ հանելու համար, պիտրոն տեղւոյն աղերս ալ կարկել յանձնարարած է։

Ստացանք

ԿԱՑՄԵՐ.— Քաղաքական, գրական շարաթաթերթ։ Կը հրատարակուի Լիոն, Ֆրանսա։

ԹԱԹԱՐ ԱԼԱՆԿ.— Պատի գեղատիպ օրացոյց։ Հրատ. Սուէտիոյ Եբիտ. Միութեան Պէյրութ։

ՍԱՓՐԻՉ
Սրանց եւ կանանց
Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
Ղսնց-էլ-զամի, Ռիւ Սիրի
ՏՕԲԹ. ՍԱՊՊԱՂԱՑԻ ԴԱՐՄԱՆԱՏԱՆ
ՏԱԿ
Մաքուր եւ ճաշակաւոր
պպասարկութիւն

ՏՕԲԹ. Ս. ՊԱՐՈՆԵԱՆ
Ստամբաբոյժ
Մասլաֆ Պէյրութ

ԼԵՋՈՒՆԻԴ ԹԱՆՁՐԱՄԱԾ Է ?
Ասիկայ ենպատճառ գէշ մարսողութեան մը նշան է
ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԴԻՄԵՑԷՔ
Մանիզիա Ս. Բելլեկրինոյի
MAGNESIA S. PELLEGRINO
MAGNESIA S. PELLEGRINO

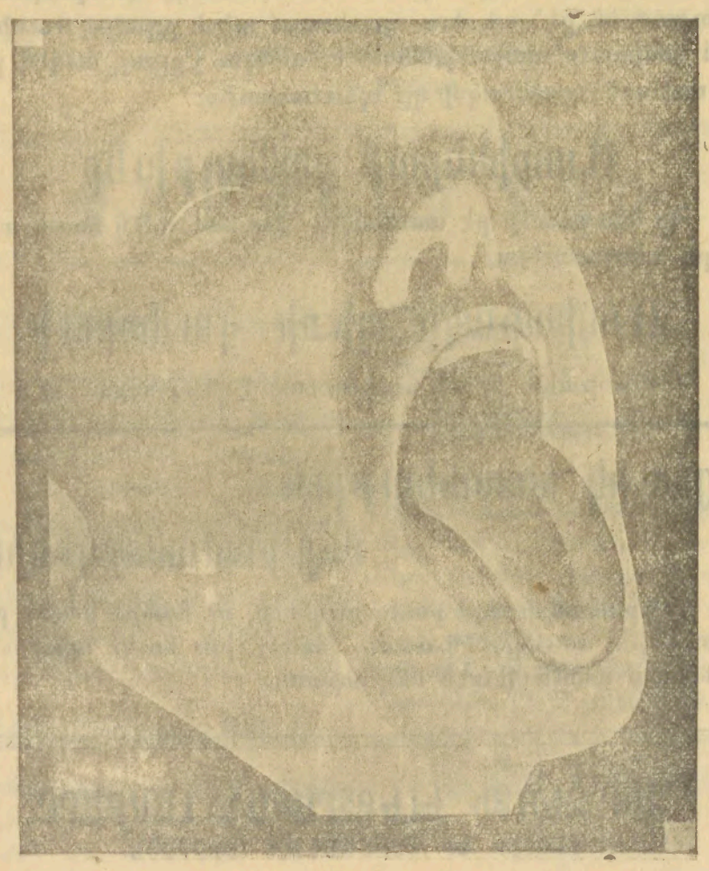

Զգուշացէք խարդախուածներէն

Ճարտարապետներ գործարանատէրեր և մեքենագէտներ
ԴԻՄԵՑԷՔ
Զայրոռն եւ պիեհստանոց
Ս. ՍԱՊՊԱՂ
Ուր տեղ պիտի դանէք գործածուած և նոր կոյուցիներու յատուկ կափարիչներ։
Վարձու կը տրուին զանազան տեսակ մեքենաներ, մծիներ, բրեաներ և բոմբեր։
Փոդոց էնէբանան, մարմարեա Պէյրութ

ՍԱԼՈՆ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ
ՄՏԱՍ ՍԱՏ
Վկայուած Փարիզի Ազգային վարժարանէն
Միակ մասնագէտ տարբերը տիկիններու ներկել, լուալ և մատած
Առաջին կարգի ելեքտրական հատատուութիւն
Ռիւ տը Սիրի Քիւ 55 Պէյրութ
Պարպուրին չէնքը, առաջին յարկ։

ՏՕԲԹ. Ս. ՊԱՐՈՆԵԱՆ
Ստամբաբոյժ
Մասլաֆ Պէյրութ

Ձեր տպագրական գործերուն համար դիմեցէք Տպարան ԼՒԲԱՆԱՆ
Որ բաց է ամեն ժամանակ նոյնիսկ գիշերները եւ Կիրակի օրերը